

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului depus de Andriuța Cristina,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Andriuța Cristina împotriva Inspectoratului General de Carabinieri și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative individual defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind calcularea și achitarea penalității pentru întârzierea achitării salariului din vina angajatorului,

împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-1160/22

NR. PIGD2-21059608-01-3ra-04112022)

Netemeinicia recursului. Momentul în care apare dreptul de a cere
achitarea penalității, conform prevederilor art. 330 alin. (2) Codul
Muncii

Au examinat anterior cauza judecătorească: Instanța de fond: I. Barbacaru,
Instanța de apel : Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan,

23 octombrie 2024

Examinând cererea de recurs depusă Andriuța Cristina,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 aprilie 2021, Andriuța Cristina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General de Carabinieri și Ministerului Afacerilor Interne, în procedura în contencios administrativ, cu privire la anularea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind calcularea și achitarea penalității pentru întârzierea achitării salariului din vina angajatorului.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 16 februarie 2021, prin scrisoarea recomandată nr.DS2089008245AS, a expediat în adresa Inspectoratului General de Carabinieri o cerere, notificată ultimului la 18 februarie 2021, înregistrată cu nr.A-41/21, prin care a solicitat în temeiul art.330 alin.(2) din Codul muncii achitarea sumei de 31 116,49 de lei cu titlu de penalitate pentru achitarea cu întârziere a salariului pentru absența nemotivată de la lucru pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016.

3. Urmare a examinării cererii sale, Inspectoratul General de Carabinieri la 24 februarie 2021 a emis răspunsul nr.1/11-A41/21, notificat ei la 26 februarie 2021, prin care a fost respinsă cererea sa din motiv că aceasta a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție general prevăzut la art. 391 și art. 395 alin. (1) din Codul civil.

4. Nefiind de acord cu soluția pârâtului, la 03 martie 2021 reclamanta, s-a adresat Inspectoratului General de Carabinieri cu cerere prealabilă, înregistrată la 05 martie 2021 cu nr.A-56/21, solicitând anularea răspunsului nr.1/11-A41/21 din 24 februarie 2021, cu admiterea solicitării privind

achitarea penalității în sumă de 31.116,49 de lei pentru achitarea cu întârziere a salariului pentru absența forată de la lucru pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016.

5. Prin răspunsul nr.1/11-A56/21 din 09 martie 2021, Inspectoratul General de Carabinieri a respins cererea prealabilă din același motiv, invocând că dreptul ei ar fi apărut la data de 24 octombrie 2016, când a fost emis ordinul nr.231ef. de încetare a raportului de muncă cu DTC. Totodată i s-a comunicat că dosarul administrativ și răspunsul la cererea prealabilă se remit Ministerului Afacerilor Interne în vederea luării unei decizii definitive în acest sens.

6. Prin răspunsul nr.44/10-1894 din 12.04.2021, recepționat de reclamantă la 15.04.2021, Ministerul Afacerilor Interne a menținut decizia emisă de Inspectoratul General de Carabinieri.

7. Reclamanta consideră greșit refuzul Inspectoratului General de Carabinieri și al Ministerului Afacerilor Interne privind achitarea în temeiul art.330 alin.(2) din Codul muncii a sumei de 31116,49 de lei cu titlu de penalitate pentru fiecare zi de întârziere la plata salariului pentru absența nemotivată de la lucru pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016, invocând omiterea termenului de prescripție.

8. Or, potrivit prevederilor art.330 alin.(1) din Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de :a) refuz neîntemeiat de angajare; b) eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă; c) staționare a unității din vina angajatorului, cu excepția perioadei șomajului tehnic (art.80); e) reținere a plății salariului; f) reținere a tuturor plăților sau a unora din ele în caz de eliberare din serviciu; g) răspândire, prin orice mijloace (de informare în masă, referințe scrise etc.), a informațiilor calomnioase despre salariat; h) neîndeplinire în termen a hotărârii organului competent de jurisdicție a muncii care a soluționat un litigiu (conflict) având ca obiect privarea de posibilitatea de a munci.

9. În același timp, prevederile alin.(2) al aceluiași articol prevăd că, în caz de reținere din vina angajatorului a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) cuvenite salariatului,

acestui i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

10. Astfel, ca salariatul să poată beneficia de dreptul de a solicita prejudiciul cauzat în mărime de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere urmează să fie întrunite anumite condiții strict-obligatorii, și anume: 1) existența reținerii achitării; 2) vina angajatorului.

11. Consideră că, vina angajatorului (Inspectoratul General de Carabinieri) a fost pe deplin demonstrată prin hotărârea irevocabilă din 11 august 2016 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 05 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 21 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție, precum și prin hotărârea irevocabilă din 05 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, menținută prin decizia din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție.

12. Totodată, reclamanta a reținut că, pentru solicitarea de plată a penalității în mărime de 0,3 la sută pentru fiecare zi de întârziere din suma neplătită în termen, urmează a fi constatat dacă a fost respectat termenul de prescripție pentru apărarea dreptului încălcat.

13. Potrivit prevederilor art. 391 alin. (1) din Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

14. La aplicarea prescripției extinctive urmează să se stabilească când începe a curge termenul prescripției extinctive.

15. La caz, sunt incidente prevederile art. 395 alin. (4) din Codul civil care stipulează că, în acțiunile privind repararea prejudiciului, termenul de prescripție extintivă începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât tipul prejudiciului, cât și pe cel care răspunde de el.

16. Reclamanta a precizat, că momentul apariției încălcării dreptului pretins este din 23 septembrie 2020, data când a fost emisă încheierea irevocabilă din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție (în cauza nr. 3ra-779/2020), ori, anume prin acest act judecătoresc în mod definitiv și irevocabil s-a constatat vina angajatorului (Inspectoratul General de Carabinieri), la plata drepturilor salariale ce i se cuvin, condiție obligatorie pentru aplicarea prevederilor art.330 alin.(2) din Codul muncii.

17. A remarcat că, prevederile art.330 alin.(2) din Codul muncii pot fi aplicate și se calculează numai până la data la care hotărârea judecătorească a devenit definitivă.

18. Subsecvent, din sensul art.330 alin. (2) din Codul muncii rezultă că, angajatorul care nu și-a executat obligațiile prevăzute de lege și de contractul individual de muncă este prezumat ca fiind culpabil, fiind - apărât (eliberat) de răspundere numai dacă dovedește că a fost împiedicat să execute prevederile contractului printr-o cauză care nu-i poate fi imputată.

19. Pentru a interveni instituția reparării prejudiciului cauzat salariatului necesită a fi prezentă vinovăția angajatorului la reținerea plăților cuvenite salariatului, la caz, se constată vinovăția Inspectoratului General de Carabinieri, în reținerea achitării salariului proporțional pentru 7 ore pentru perioada 12.08.2016 - 23.10.2016.

20. Prin urmare, ea urma să beneficieze de salariul lunar în luna imediat următoare, de exemplu pentru luna august 2016 urma să fie achitată în luna septembrie 2016, pe când însă, salariului restant i s-a achitat abia în luna decembrie 2020.

21. Din cele expuse se atestă că, penalitatea urma să fie calculată pentru perioada de până la data devenirii definitive a hotărârii irevocabile din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, (sediul) Râșcani, menținută prin decizia din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție.

22. Consideră că în speță, urmează să fie luată în considerație și aspectul modificării prevederilor art.330 alin.(2) din Codul muncii (în redacția Legii nr.157 din 20.07.2017, în vigoare din 13.08.2017), potrivit cărora a fost majorat quantumul penalității de la 0,1% pentru fiecare zi de întârziere până la 0,3%, ceea ce de notă că penalitatea pentru perioada de până la 17.08.2017 urmează a fi calculată în quantum de 0,1%, iar începând cu 18.08.2017, în quantum de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere.

23. Astfel, pentru perioada 01.09.2016 - 17.08.2017 (351 zile) - 0.1% + perioada 18.08.2017 – 19.02.2020 (946 zile) - 0.3% (pentru salariul perioadei 12.08.16 - 31.08.2016); pentru perioada 01.10.2016 - 17.08.2017 (321 zile) - 0.1% + perioada 18.08.2017 – 19.02.2020 (946 zile) - 0.3% (pentru salariul lunii martie 2016) și pentru perioada 01.11.2016 - 17.08.2017 (290 zile) -

0.1% + perioada 18.08.2017 – 19.02.2020 (946 zile) - 0.3% (pentru salariul lunii aprilie 2016).

24. Potrivit informației oferite prin răspunsul Inspectoratul General de Carabinieri nr.1/11-A165/20 din 12 ianuarie 2021, achitarea salariului restant a fost efectuată abia în luna decembrie 2020 în mărime de 12 022,67 de lei.

25. Totodată, ca anexă la răspunsul respectiv, a fost atașată informația privind mărimea lunară salariului calculat pentru 7 ore, astfel acesta constituind, fără reținerea impozitului pe venit și a plăților sociale: pentru perioada 12.08.2016 - 31.08.2016, în sumă de 2935,11 lei; pentru luna septembrie 2016 - 5192,89 de lei; și pentru perioada 01.10.2016 - 23.10.2016 - 3894,67 de lei.

26. Concomitent, din suma salariului calculat pentru 7 ore, urmează a fi deduse și sumele destinate pentru achitarea fondului social (6%) și respectiv impozitului pe venit (12%) astfel fiind determinată suma pentru calcularea penalităților.

27. Potrivit calculelor efectuate conform anexei nr.1 la cererea inițială, suma penalității pentru suma salariului achitat cu întârziere din vina Inspectoratului General de Carabinieri pentru perioada 12.08.2016 - 23.10.2016, a constituit suma de 31 116,49 de lei.

28. În opinia reclamantei, este eronată concluzia Inspectoratului General de Carabinieri precum că dreptul său ar fi apărut la data de 24.10.2016, când a fost emis ordinul nr.231ef, prin care a încetat raportul de muncă cu Departamentul Trupelor de Carabinieri, deoarece nu a ținut cont de faptul că la data emiterii ordinului respectiv, se afla în litigiu cu Inspectoratul General de Carabinieri (anterior Departamentul Trupelor de Carabinieri) finalizat în anul 2018, cu emiterea hotărârii din 11.08.2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, devenită irevocabilă la 21.03.2018 prin încheierea Curții Supreme de Justiție, dosarul nr.3ra-226/18).

29. La fel, după emiterea hotărârii irevocabile din 11.08.2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Inspectoratului General de Carabinieri a refuzat să-i achite salariul pentru lipsa forțată de la muncă pentru perioada 12.08.2016 - 24.10.2016, ca rezultat prin hotărârea din 05.12.2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, devenită irevocabilă la 23 septembrie 2020 prin încheierea Curții Supreme de Justiție, dosarul nr.3ra-779/2020, pârâțul refuzul a fost anulat și s-a dispus încasarea din contul Inspectoratului General de Carabinieri

în beneficiul său salariul pentru absența forțată de la serviciu, calculat pentru 7 ore de muncă, pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016.

30. Cu toate acestea, Inspectoratul General de Carabinieri continuă în mod direct și neîntemeiat să încalce drepturile sale, invocând omiterea termenilor de prescripție fără a lua în considerație refuzul neîntemeiat de-ai achita salariul pentru absența forțată de la muncă după data emiterii hotărârii irevocabile din 11.08.2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, precum și după emiterea hotărârii din 05.12.2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

31. Reclamanta consideră Inspectoratul General de Carabinieri neîntemeiat și fără suport juridic probatoriu a respins pretenția înaintată de achitare a penalităților pentru achitarea cu întârziere a salariului pentru perioada 12.08.2016 - 24.10.2016

32. La fel, și răspunsul Ministerului Afacerilor Interne nr.44/10-1894 din 12.04.2021 este neîntemeiat, nefiind examinate pe deplin toate circumstanțele privind data apariției dreptului încălcat de către Inspectoratul General de Carabinieri, deoarece faptul dat rezultă din hotărârea irevocabilă din 05.12.2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din.

33. În contextul enunțat, Andriuța Cristina a solicitat admiterea acțiunii, anularea răspunsului nr.1/11-A41/21 din 24 februarie 2021 al Inspectoratului General de Carabinieri, anularea răspunsului nr.1/11-A56/21 din 09 martie 2021 al Inspectoratului General de Carabinieri și răspunsului nr.44/10-1894 din 12 aprilie 2021 al Ministerului Afacerilor Interne, cu obligarea Inspectoratului General de Carabinieri să emită act administrativ individual favorabil, prin care să-i calculeze și să-i achite în conformitate cu prevederile art.330 alin.(2) din Codul muncii a penalității în legătură cu întârzierea de către angajator a salariului pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016, ce constituie suma de 31.116,49 de lei.

34. Prin hotărârea din 19 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de Andriuța Cristina. A fost anulat răspunsul nr.1/11-A41/21 din 24 februarie 2021 al Inspectoratului General de Carabinieri, răspunsul nr.1/11-A56/21 din 09 martie 2021 al Inspectoratului General de Carabinieri și răspunsul nr.44/10-1894 din 12 aprilie 2021 al Ministerului Afacerilor Interne. A fost obligat Inspectoratul General de Carabinieri să emită act administrativ individual favorabil, prin care să-i

calculeze și să-i achite Cristinei Andriuța în conformitate cu prevederile art.330 alin.(2) din Codul muncii a penalității în legătură cu întârzierea de către angajator a salariului cuvenit Cristinei Andriuța pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016.

35. Prima instanță a motivat soluția de admitere a acțiunii prin faptul că pentru ca salariatul să poată beneficia de dreptul de a solicita prejudiciul cauzat în mărime de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere, urmează să fie întrunite următoarele condiții: 1) existența reținerii achitării și 2) vina angajatorului.

36. La caz, vina angajatorului, Inspectoratul General de Carabinieri, a fost pe deplin demonstrată prin hotărârea din 11.08.2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, devenită definitivă și irevocabilă la 21.03.2018, prin încheierea Curții Supreme de Justiție, dosarul nr. 3ra-226/18), cât și hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 05.12.2019, devenită irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23.09.2020, dosarul nr. 3ra-779/2020.

37. Nu a fost reținut argumentul pârâților precum că solicitarea Cristinei Andriuța privind achitarea penalității în legătură cu achitarea cu întârziere a salariului pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016, este tardivă, deoarece termenul urmează a fi calculat de la data aducerii la cunoștință a actului administrativ defavorabil și anume, a răspunsului nr.1/2-A151/18 din 03 decembrie 2018 a Inspectoratului General de Carabinieri precum și că dreptul pretins încălcat al reclamantei ar fi apărut atunci când a făcut cunoștință cu ordinul Departamentului Trupelor de Carabinieri nr. 231 ef. din 24.10.2016, prin care s-a încetat raportul de muncă cu DTC, dar nu de la data când a fost emisă încheierea Curții Supreme de Justiție din 23.09.2020, din următoarele considerente.

38. Cu trimitere la art. 391 alin.(1) și art. 395 alin.(4) din Codul civil, prima instanță a stabilit că reclamanta a aflat cine urmează să răspundă abia la 23.09.2020 când a fost emisă încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, în dosarul nr. 3ra-779/2020, or, anume prin acest act judecătoresc în mod definitiv și irevocabil a fost constatată vina angajatorului - Inspectoratul General de Carabinieri, care este un element obligatoriu pentru aplicarea prevederilor art.330 alin.(2) din Codul muncii.

39. Prima instanță a reținut că, pentru a interveni instituția reparării prejudiciului cauzat salariatului necesită a fi prezentă vinovăția angajatorului la reținerea plăților cuvenite salariatului, la caz, vinovăția Inspectoratului General de Carabinieri în reținerea achitării Cristinei Andriuța a salariului restant proporțional pentru 7 ore pentru perioada 12.08.2016 - 23.10.2016, a fost constatată.

40. Prima instanță a conchis că, Inspectoratul General de Carabinieri la emiterea refuzului cu privire la calcularea și achitarea Cristinei Andriuța penalității pentru perioada 12.08.2016 - 23.10.2016 conform prevederilor art.330 alin.(2) din Codul muncii, pentru achitarea cu întârziere a salariului cuvenit, contrar prevederilor art. 92 Cod administrativ, nu a luat în considerație faptul că:

- la data emiterii ordinului nr. 231 ef din 24.10.2016 prin care s-a încetat raportul de muncă cu DTC, între Cristina Andriuța și Inspectoratul General de Carabinieri (anterior Departamentul trupelor de carabinieri) exista un litigiu de muncă finalizat abia în anul 2018 (Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11.08.2016, dosarul nr.3-157/16 (devenită definitivă și irevocabilă la 21.03.2018, fapt confirmat prin Încheierea Curții Supreme de Justiție, dosarul nr. 3ra-226/18);

- refuzul de a achita salariul pentru lipsa forțată de la muncă pentru perioada 12.08.2016 - 24.10.2016 de după emiterea Hotărârii menționate supra, a fost emis în decembrie 2018, fiind constatată ca ilegal și anulat de către instanța de judecată (Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 05.12.2019, dosarul nr.3-1826/19, devenită irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2020, dosarul nr. 3ra-779/2020).

41. Din cele menționate, prima instanță a conchis că, Inspectoratul General de Carabinieri continuă în mod direct și neîntemeiat să încalce drepturile Cristinei Andriuța, invocând depășirea anumitor termeni de prescripție, fără a lua în considerație aspectele imputabile și anume, că refuzul de a achita salariul pentru absența forțată de la muncă a reclamantei a avut loc după data emiterii hotărârii din 11.08.2016, dosarul nr. 3-157/16, ilegalitatea căruia a fost constatată ulterior prin hotărârea irevocabilă din 05.12.2019 a Judecătorei Chișinău sediul Râșcani.

42. În această ordine de idei, prima instanță a dedus că Inspectoratul General de Carabinieri neîntemeiat și ilegal a refuzat reclamantei în admiterea

solicitării de a achita acesteia penalitatea pentru achitarea cu întârziere a salariului restant pentru perioada 12.08.2016 - 23.10.2016, or, obligația Inspectoratului General de Carabinieri, la calcularea și achitarea penalității respective rezultă din prevederile art.330 alin.(2) din Codul muncii.

43. La 12 noiembrie 2021, cu respectarea prevederilor art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, prin intermediul oficiului poștal, Inspectoratul General de Carabinieri a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 21 ianuarie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii depuse de Cristina Andriuța, în partea anulării răspunsurilor contestate, ca fiind neîntemeiată, iar în partea obligării emiterii actului administrativ privind calcularea și achitarea penalității în legătură cu achitarea cu întârziere a salariului pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016, în mărime de 31 116,49 de lei, ca fiind tardivă.

44. Prin decizia din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Inspectoratul General de Carabinieri, s-a casat integral hotărârea din 19 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o decizie nouă de respingere a acțiunii depuse de Andriuța Cristina ca neîntemeiată.

45. Instanța de apel a motivat decizia de respingere a acțiunii prin faptul că, având în vedere că hotărârea din 5 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost menținută prin decizia din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, și încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, la 08 octombrie 2020 șeful Secției juridice și practică contravențională a IGC a depus raportul nr.3288 în scopul executării de către Secția financiară a IGC a solicitărilor înaintate de Cristina Andriuța în cererea nr.A-115/20, respectiv a fost dispusă efectuarea calculelor corespunzătoare de către subdiviziunea competentă în acest sens, și, în consecință, achitarea efectivă a sumei pe *08 decembrie 2020*.

46. Instanța de apel a remarcat că, procedura administrativă a fost încheiată ca urmare a achitării plăților convenite conform hotărârii din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

47. Totodată, instanța de apel a menționat că, în cadrul examinării pretențiilor înaintate de Cristina Andriuța, în temeiul cărora a fost adoptată hotărârea din 05.12.2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, aceasta nu

a formulat pretenții cu privire la calculare și achitare a penalității potrivit prevederilor art.330 alin.(2) din Codul muncii în legătură cu faptul achitării cu întârziere din vina angajatorului a salariului pentru perioada 12.08.2016 - 23.10.2016 în mărime de 31 116,49 de lei.

48. Deși, Cristinei Andriuța i-a fost calculat și achitat salariul pentru perioada 12.08.2016 - 23.10.2016 (f.d.27), în urma executării hotărârii din 05.12.2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, aceasta cunoștea despre pretinsul drept încălcat încă din anul 2016, însă a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune după 4 ani, solicitând calcularea unei penalități de trei ori mai mare decât salariul achitat pentru perioada 12.08.2016 - 23.10.2016.

49. De asemenea, instanța de apel nu atestă o culpă a Inspectoratului General de Carabinieri pentru a se putea pretinde plata unei penalități. Or, din hotărârile invocate de Cristina Andriuța nu se atestă culpa Inspectoratului General de Carabinieri în vederea obligării acestuia de a emite actul administrativ individual favorabil, cu privire la calcularea și achitarea Cristinei Andriuța a penalității conform prevederilor art.330 alin.(2) din Codul muncii pentru achitarea cu întârziere a salariului pentru perioada 12.08.2016 - 23.10.2016.

50. Subsidiar, instanța de apel a considerat că, salariul pentru întârzierea căruia se pretinde achitarea penalității conform prevederilor art.330 alin.(2) din Codul muncii nu constituie unul achitat cu reținere din vina angajatorului în sensul reglementărilor art.142 din Codul muncii. Or, acesta a rezultat din obiectul litigiului cu privire la calcularea zilei de muncă 7 ore pentru perioada 01.02.2016-11.08.2016 (f.d.11- 16), care s-a soluționat cu emiterea unei hotărâri definitive doar că s-a dispus încasarea din contul pârâtului a salariului restant pentru absență forțată de la muncă, calculat pentru 7 ore pentru perioada 01.02.2016-11.08.2016 (f.d.11- 16).

51. La 02 iunie 2022, Andriuța Cristina a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 07 noiembrie 2022, a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, pe care o consideră legală și întemeiată.

52. În susținerea recursului Andriuța Cristina a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate,

nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu interpretarea eronată a normelor de drept material, în special a prevederilor art.330 alin.(2) din Codul muncii, or, dreptul său încălcat a survenit în momentul în care Inspectoratul General de Carabinieri nu și-a executat obligația prevăzută la art.330 din Codul muncii de a-i achita salariul pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016.

53. Mai mult, salariul restant i-a fost achitat după devenirea irevocabilă a hotărârii din 05 decembrie 2019, menținută prin decizia din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, și anume abia în decembrie 2020.

54. La caz, sunt întrunite toate elementele obligatorii pentru survenirea consecințelor prevăzute la art.300 alin.(2) din Codul muncii, care însă nu au fost în aplicare de către Inspectoratul General de Carabinieri.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

55. Art. 258 alin. (3) din Codul administrativ stipulează:

„Procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești”.

56. Art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ

„În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul și menține hotărârea și/sau decizia;

57. Art. 219 alin. (1), (2) din Codul administrativ

„Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces”.

58. Art. 22 alin. (1) din Codul administrativ

„Autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor”.

59. Art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare pînă la 1 aprilie 2019),

„Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce ia fost cauzată”.

60. Art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare pînă la 1 aprilie 2019)

„Persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit niciun răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate”.

61. Art. 49 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova

„Statul facilitează, prin măsuri economice și prin alte măsuri, formarea familiei și îndeplinirea obligațiilor ce îi revin. Statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare”.

62. Art. 53 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova

„Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei”.

63. Art. 9 alin. (1) lit. d) și n) din Codul muncii stabilește

„ Salariatul are dreptul:

la achitarea la timp și integrală a salariului, în corespundere cu calificarea sa, cu complexitatea, cantitatea și calitatea lucrului efectuat;

la repararea prejudiciului material și a celui moral cauzat în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de muncă, în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative”.

64. Art. 10 alin. (2) lit. h) din Codul muncii

„Angajatorul este obligat: să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă și de contractele individuale de muncă; ”.

65. Art. 90 alin. (1) și (2) din Codul muncii

„În cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia.

Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în:a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului în cazul transferului sau al eliberării nelegitime din serviciu;

b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.);

c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului”.

66. Art. 329 alin. (1) și (2) din Codul muncii

„Angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.”.

67. Art. 330 alin. (1) și (2) din Codul muncii

„ Angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de:

a) refuz neîntemeiat de angajare;

b) eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă în condițiile art.90 alin.(2) lit.a);

c) staționare a unității din vina angajatorului, cu excepția perioadei șomajului tehnic (art.80);

e) reținere a plății salariului;

f) reținere a tuturor plăților sau a unora din ele în caz de eliberare din serviciu;

g) răspîndire, prin orice mijloace (de informare în masă, referințe scrise etc.), a informațiilor calomnioase despre salariat;

h) neîndeplinire în termen a hotărîrii organului competent de jurisdicție a muncii care a soluționat un litigiu (conflict) avînd ca obiect privarea de posibilitatea de a munci.

În caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124,

127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

68. Inițial, Completul de judecată notează că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (aspecte de procedură privind activitatea instanțelor judecătorești) nr. 224 din 31 iulie 2024 (*în vigoare 16 august 2024*), art. 13 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr. 64 din 30 martie 2023 (*în vigoare 06 aprilie 2023*), s-a completat cu alineatul (5¹) cu următoarele cuprins: (5¹) Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua componență, președintele Curții formează completele de judecată. Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.

69. Respectiv, luând în considerare modificările operate, prezentul recurs va fi examinat de un complet de 3 judecători, format prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 234 din 29 decembrie 2023 „Cu privire la constituirea completelor de judecată pentru anul 2024”, modificată prin dispozițiile Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 3 din 04 ianuarie 2024, nr. 19 din 16 februarie 2024, nr. 51 din 07 martie 2024 și nr. 52 din 11 martie 2024, nr. 90 din 14 mai 2024, nr. 112 din 13 iunie 2024, nr. 119 din 28 iunie 2024.

70. Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și referință, în coroborare cu normele de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra respingerii recursului declarat de Andriuța Cristina, din următoarele considerente.

71. Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, completul reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

72. Conform circumstanțelor factice ale cauzei, Completul reține că, la data de 21 decembrie 2018, Andriuța Cristina a depus în instanța de judecată cerere împotriva Inspectoratului General de Carabinieri, terț Curaciov Larisa, prin

care a solicitat constatarea ilegalității refuzului pârâtului privind achitarea salariului pentru absență forțată de la muncă, calculat pentru 7 ore de muncă pentru perioada de după emiterea hotărârii pe dosar nr.3-157/2016 și până la încetarea raporturilor contractuale, și anume 12.08.2016 - 23.10.2016; dispunerea încasării salariului, pentru perioada lipsei forțate de la lucru, calculat proporționala pentru 7 ore lucrătoare, pentru perioada 12.08.2016-23.10.2016, cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului; achitarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei. (f.d.10, vol. I)

73. Este cert și faptul că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 decembrie 2019, cererea de chemare în judecată înaintată de Andriuța Cristina împotriva Inspectoratului General de Carabinieri, terț Curaciov Larisa privind recunoașterea ilegalității răspunsului, încasarea salariului și repararea prejudiciului moral, a fost admisă parțial. S-a anulat actul administrativ defavorabil nr.1/2-A151/18 din data de 03 decembrie 2018 ca ilegal. De asemenea s-a dispus încasarea de la Inspectoratul General de Carabinieri în beneficiul lui Andriuța Cristina salariul pentru absență forțată de la muncă, calculat pentru 7 ore de muncă, pentru perioada 12 decembrie 2016 - 23 octombrie 2016. În rest, cererea s-a respins. (f.d. 10-18, vol. I).

74. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2020 a fost menținută hotărârea nr. 3-1826/2019 din 05 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2021, recursul depus de Inspectoratul General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne, a fost declarat inadmisibil. (f.d. 19-24, vol. I).

75. Este cert și faptul că la 8 octombrie 2020 șeful Secției juridice și practică contravențională a IGC a depus Raportul nr. 3288 în scopul executării de către Secția financiară a IGC, a solicitărilor înaintate de Cristina Andriuța în cererea nr. A-115/20, respectiv a fost dispusă efectuarea calculelor corespunzătoare de către subdiviziunea competentă în acest sens și, în consecință, achitarea efectivă a sumei pe 8 decembrie 2020.

76. În acest context, procedura administrativă a fost încheiată ca urmare a achitării plăților convenite conform hotărârii din 5 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

77. La 21 aprilie 2021, Andriuța Cristina a înaintat prezenta acțiune împotriva Inspectoratului General de Carabinieri și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, prin care a solicitat, admiterea acțiunii,

anularea răspunsului nr.1/11-A41/21 din 24 februarie 2021 al Inspectoratului General de Carabinieri, anularea răspunsului nr.1/11-A56/21 din 09 martie 2021 al Inspectoratului General de Carabinieri și răspunsului nr.44/10-1894 din 12 aprilie 2021 al Ministerului Afacerilor Interne, cu obligarea Inspectoratului General de Carabinieri să emită act administrativ individual favorabil, prin care să-i calculeze și să-i achite în conformitate cu prevederile art.330 alin.(2) din Codul muncii a penalității în legătură cu întârzierea de către angajator a salariului pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016, ce constituie suma de 31 116,49 de lei.

78. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani prin hotărârea din 19 octombrie 2021, a admis acțiunea depusă de Andriuța Cristina. A anulat răspunsul nr.1/11-A41/21 din 24 februarie 2021 al Inspectoratului General de Carabinieri, răspunsul nr.1/11-A56/21 din 09 martie 2021 al Inspectoratului General de Carabinieri și răspunsul nr.44/10-1894 din 12 aprilie 2021 al Ministerului Afacerilor Interne și a obligat Inspectoratul General de Carabinieri să emită act administrativ individual favorabil, prin care să-i calculeze și să-i achite Cristinei Andriuța în conformitate cu prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii a penalității în legătură cu întârzierea de către angajator a salariului cuvenit Cristinei Andriuța pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016.

79. Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 31 mai 2022 a admis apelul depus de Inspectoratul General de Carabinieri, a casat integral hotărârea din 19 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a emis o decizie nouă de respingere a acțiunii depuse de Andriuța Cristina ca neîntemeiată.

80. Verificând hotărârea Curții de Apel Chișinău în limitele controlului de legalitate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel corect a determinat obiectul probațiunii în cauza dedusă judecății, și a apreciat circumstanțe esențiale pentru examinarea justă a cauzei.

81. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține materialul probator anexat la actele cauzei care denotă incontestabil faptul că Andriuța Cristina nu a formulat careva pretenții cu privire la calcularea și achitarea penalității, conform prevederilor art. 330 alin. (2) Codul Muncii, în legătură cu faptul achitării cu întârziere, din vina angajatorului, a salariului pentru perioada 12 august 2016 – 23 octombrie 2016, în mărime de 31 116,49 de lei, în cadrul examinării pretențiilor înaintate de Cristina Andriuța, în

temeiul cărora a fost adoptată hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 decembrie 2019.

82. Or, în speță reclamanta/recurenta Andriuța Cristina, deși cunoștea despre dreptul pretins încălcat încă din anul 2016, a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune după mai bine de 4 ani solicitând *inter alia* calcularea unei penalități pentru perioada de perioada 12 august 2016-23 octombrie 2016.

83. Completul de judecată reține că încă la 23 octombrie 2016, momentul în care au fost încetate raporturile de muncă între părți, Andriuța Cristina cunoștea despre faptul că nu i-a fost achitat salariul, cum la fel de bine cunoștea și cine nu l-a achitat. Respectiv, urma să formuleze și o pretenție privind încasarea penalității odată cu solicitarea salariului restant. Argumentul, potrivit căruia, doar odată cu emiterea unui act final în litigiul privind încasarea salariului, a putut să identifice subiectul care era responsabil pentru neachitare, este unul total impropriu și alogic.

84. În condițiile create, nu poate fi reținut argumentul recurente precum că la caz, sunt întrunite toate elementele obligatorii pentru survenirea consecințelor prevăzute la art. 300 alin. (2) din Codul muncii, care însă nu au fost în aplicare de către Inspectoratul General de Carabinieri.

85. Pentru considerentele remarcate, Completul de judecată conchide că, este neîntemeiată poziția formulată prin prisma motivelor de recurs, susținerile recurente nu și-au găsit confirmare și nu constituie temei de admitere a recursului, deoarece se combat prin cumulul de probe cercetate și apreciate cu respectarea normelor de drept material și procedural.

86. Mai mult, se menționează că argumentele invocate în recurs, coincid cu cele indicate în instanța de apel, cărora instanța le-a dat o apreciere corespunzătoare.

87. Reieșind din cele expuse, și întrucât instanța ierarhic inferioară a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele de drept material, hotărârea instanței de judecată fiind întemeiată și legală, iar criticele formulate în recurs sunt nejustificate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

88. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

COMPLETUL, CU MAJORITATEA DE VOTURI,

Respinge recursul depus de Andriuța Cristina, și menține decizia din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc